

BEGUNČEK

Št.3.

Št.Vid ob Glini

7.10.1945.

"Roženvenška si Kraljica,
bodi naša pomočnica!
Zdaj in pa poslednji čas
Sina svoj'ga pros'za nas!"

Tako smo lani prepevali na roženvenško nedeljo. In ves mesec smo prično molili rožni venec, to lepo dediščino naših starih očetov in mater.

Kakor se pripoveduje, je Marija okoli 1206. leta razodela sv. Dominiku molitev rožnega venca. Naročila mu je naj ga pridno širi. /Imel bo velik božji blagoslov./

Lurd na Francoskem je tisti pomembni kraj, kjer je Marija sama razodela, kako ljuba ji je molitev rožnega venca. Tu se je Brezmadežna osemnajstkrat prikazala nedolžni deklici, sedaj sv. Bernardki, vselej z rožnim vencem v roki. Bernardka sama je pripovedovala, kako je bilo pri prvem prikazovanju: "Tisti hip se prikaže iz votline zlat oblaček, za njim pa Gospa, mlada in lepa, o, lepa tako, da nisem še nikdar videla tako lepe! Pogledala me je, se mi nasmehnila in mi dala znamenje, naj stopim bliže. Strah me je minil, a zdelo se mi je, da kar ne vem, kje sem. Kakor ne vede sem vzela v roke rožni venec in pàkleknila. Gospa mi je prikinjala in tudi sama spustila med prste rožni venec, ki ga je nosila na desnì roki. Pustila me je, da sem molila sama. Jagode je sicer prebirala, govorila pa ni. Le ob koncu vsake desetke je ponavljala z menoj

besede: "Čast bodi Očetu in Sinu in svetemu Duhu-----". In glej! Lurd je postal ne samo kraj čudežev, ampak tudi kraj svetega rožnega venca. Ni je namreč romarske skupine in ni ga posameznega romarja, ki bi te molitve s posebno pobožnostjo ne opravil na tem kraju.

Sveta Cerkev je prav od časov, ko je nastala molitev sv. rožnega venca, podpirala in širila to pobožnost z vsemi močmi kot posebno rešilno sredstvo za ubogo človeštvo v njegovih stiskah. Papež Pij XI. naroča: "Sveti rožni venec bodi zlasti družinam ljuba molitev!" Papež Pij XII. pa opominja: "Vsa družina, mali in veliki, naj molijo rožni venec. Ta molitev naj zvečer družì ob Marijinih nogah vse tiste, ki jih je dnevno delo ločilo in razpršilo, drži naj jih z odsotnimi in rajnimi, kazerih spomin oživi v goreči molitvi."

Rožni venec lahko moliš povsod, molitvenika pa ne moreš imeti vedno s seboj. V rožnem vencu se ustna molitev in premišljevanje prepletata na prikupljiv in preprost način. Očenaš, zdravamarija in častbodi se ponavljajo v rožnem vencu kot ustna molitev; petnajst skrivnosti iz Jezusovega in Marijinega življenja je pa predmet premišljevanja.

Na molitev rožnega venca so podeljeni tudi odpustki; n.pr.: Kdor ga moli v cerkvi, kjer je Najsvetejše, dobi za vsak rožni venec popolni odpustek, če je prejel sv. obhajilo.

Kakor mora vsak taboriščnik s seboj vedno nositi tab. izkaznico, tako imejmo vedno pri sebi sv. rožni venec /molek/ s katerim se lahko izkažemo, da smo kristjani in Marijini otroci.

Dragi otroci! "BEGUNČEK" je radoveden, če veste, kakšen praznik obhajamo 13. oktobra v zvezi z sv. rožnim vencem?

Mesec

Sosedom Matiček je videl neki večer na vodni gladini domačega vodnjaka mesečev lik.

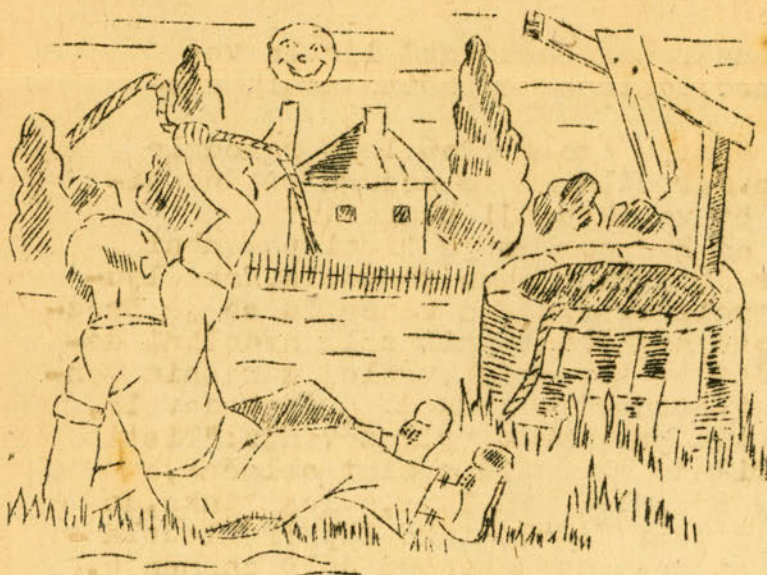
"Glej," reče sam pri sebi "mesec je padel v vodo. Moja dolžnost je, da ga potegnem iz vode."

Hitro spusti večro v vodo in ga vleče počasi iz vodnjaka.

Naenkrat se mu vrv odtrga in Matiče telebne z vso silo na tla, ter se pošteno udari. Ko je ležal na tleh, pa zagleda na nebu neseč in se oddahne ves srečen:

"Hvala Bogu. Nič mi ni zato, če sem se udaril, samo, da sem storil svojo dolžnost in potegnil mesec iz vode, da je sedaj zopet lepo na svojem mestu."

Tako je vsak človek srečen, ako je prepričan, da je storil svojo dolžnost, pa čeprav je moral za to trpeti. -

Potvorilo

Neki pek je kupil vsaki dan od nekoga kmeta po en kg sira. Nekega dne zapazi pek, da mu kmet ni dal točno kg sira, ampak nekaj manj. To se je ponavljalo tudi več naslednjih dni. Peka ta nepoštenost razjezi in toži kmeta radi nepoštenosti.

Sodnik pokliče kmeta in ga vpraša:

"Ali imaš tehtnico pri hiši?"

"Imam, gospod sodnik" reče kmet.

"Taj pa uteže imaš," vpraša sodnik nadalje kmeta.

"No, gospod sodnik, uteži pa nimam," reče kmet.

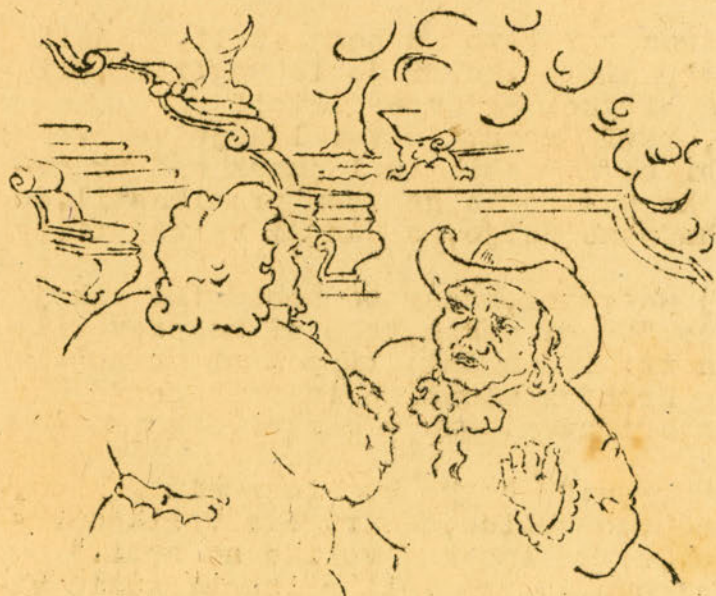
"Kako si pa potem mogel peku vsaki dan natehtati kg sira?"

"Čisto enostavno, gospod sodnik. Kakor je pek od nene vsaki dan kupil 1 kg sira, tako sem jaz od njega kupil vsaki dan 1 kg kruha. Ko sem tehtal za peka sir, sem položil na eno stran tehtnice njegovo štruco, na drugo stran pa toliko sira. Tako sem vedno tehtal sir za peka. Ako ni bilo vedno točno 1 kg sira, to ni moja krivda, ampak pekova, ker je štruca tehtala manj kot 1 kg. Kakor je on meni tehtal kruh, tako sem jaz njemu tehtal sir."

Sodnik je kmeta oprostil; pek je pa od tega dne dalje dobro pazil, da štruca ni tehtala manj kot kg.

"S kakršno mero boste merili, s tako som bo odmerilo!"

Krpan se začudi in pravi:
 "Cesar? - Menda vendar ne?"
 "Cesar, cesar! Le poslušaj. Prišel je zdaj na Dunaj hud velikani, ki mu pravimo Brdavs. Tak je, da ga nihče ne vstrahuje. Dasti vojščakov in gospodov je uže pobil; pa smo rekli: Če ga živ krst ne zmore, Krpan ga bo. Lej, ti si zadnje upanje cesarjevo in dunajskega mesta".

Krpana je to s pridom utešilo, ter jako dobro se mu je zdelo do vsega, kar je slišal in reče tedaj: "Če ni družega, kakor tisti prekleti brdavs, poslušajte, kaj vam pravim! Potnajst Brdavsov za malo južino, to je neni toliko, kolikor vam

kanen poriniti čez lužo, ki jo preskoči dete sedem let staro; samo varito, da ne boste vodili za nos!" To reče in brž done sol s kobilo, kobilo pa v konjak, gre v kočo, ter se praznje obleče, da bi ga pred cesarjem ne bilo sram. Ko se preobuje, ven priteče in vsede v kočijo, ter naglo zdrčita proti Dunaju.

Ko prideta na Dunaj, bilo je vse mesto črno pregrnjeno; ljudje so pa klaverno lazili kakor mravlje, kadar se jim zapali mravljišče.

Krpan vpraša: "Kaj pa vam je, da vse žaluje?"

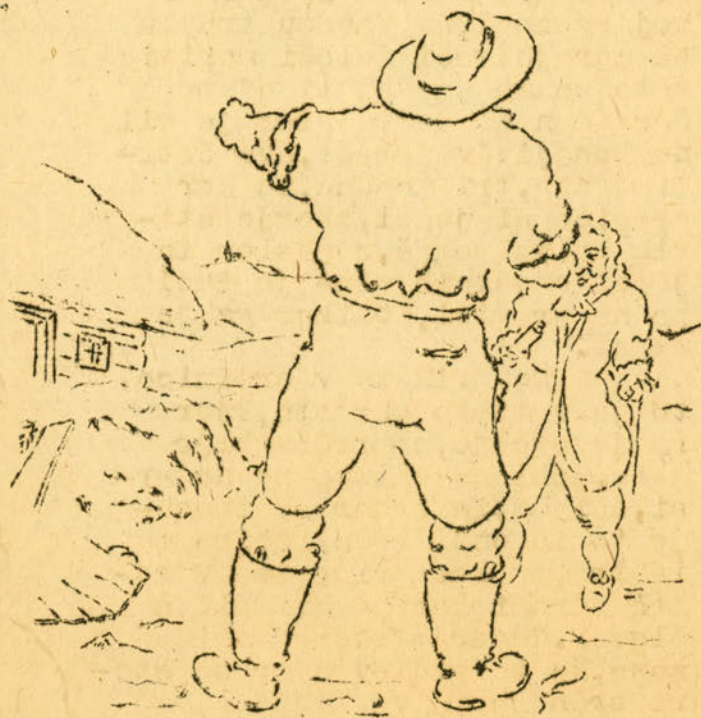
"O, Brdavs, Brdavs!" vpije malo in veliko, možje in žene. "Ravno danes je umoril cesarjevega sina, ki ga je globoko v srce pekla sramota, da bi ne imela krona junaka pod sabo, kateri bi se ne bal volikana. Šel se je z njim skusit; ali kaj ponaga! Kakor družin, tako nje-nu. Do zdaj se še nihče ni vrnil iz boja."

Krpan veli urno pognati, in tako prideta na cesarski dvor, ki pravijo, da je neki silo velik in jako lep. Tam stoji straža vedno pri vratih noč in dan, v letu in zimi, naj bo še tako mráz; in brž je zavpila o Krpanovem prihodu, kakor imajo navado, kadar se pripelje kdo cesarske rodovine. Bilo je naročeno namreč uže štirinajst dni dan za dnem, da naj se nikomur in nikoli ne oglasi, samo ta čas, kadar se bo pripeljal tak in tak človek. Tako so se veselili Krpana na Dunaj. Kaj bi se ga ne? Presneto jim je bila huda za nohti. Ko cesar sliši vpitje, precej ve, kdo je, in mu teče na proti, pa ga pelje v gornje hrane. Čudno lepo je tam, še lepše, kakor v cerkvi. Krpan je kar zijal, ker se mu je vse tako grobo zdelo. Cesar ga vpraša:

"Krpan z Vrha! Ali me še poznaš?"

"Kaj bi vas ne," odgovori on; saj ni več ko dve leti, kar sva se videla. No vi ste še zmiron lepo zdravi, kakor se na vašem licu vidi."

Cesar pravi: "Kaj ponaga ljubo zdravje, ko pa drugo vse narobe gre! Saj si uže slišal od velikana? Kaj deš ti?, kaj bo iz tega, če se kako kaj ne preonegavi? Sina mi je ubil, lej!"

Krpan odgovori: "Koga bo družega? Glavo mu bomo vzeli, pa je!"
Cesar ga žalosten zavrne: "Menim da, ko bi jo le mogli! Oh, ali ni ga, mislim, pod soncem junaka, da bi vzel Brdavsu glavo!"

"Zakaj ne? Slišal sem," pravi Krpan, "da vsi ljudje vse vedo; na vsem svetu se pa vse dobi; pa bi se ne dobil tudi junak nad Brdavsom? Kakor sem uboren človek, ali tako peklensko ga bom premikastil, da se mu nikdar več ne bodo vrnila hudobne želje, po Dunaji razsajati; če Bog da, da je res!"

Kdo bi bil cesarju bolj ustregel, kakor te besede! Le nekaj ga je še skrbelo; zato pa tudi reče: "Da si močan, tega si me preveril; ali pomisli ti: on je orožja vaje iz mladih dni; ti pak si prenašal zdaj le bruse in kresivno gobo po Kranjskem; sulice in meča menda še nisi videl nikoli drugej kakor na križevem potu v cerkvi. Kako se ga boš pa lotil?"

"Nič se ne bojte," pravi Krpan; "kako ga bom in s čim ga bom, to je moja skrb. Ne bojim se ne meča, ne sulice, ne drugega velikanovega orožja, ki vsemu še imena ne vem, če ga ina kaj veliko na sebi."

Vse to je bilo cesarju po godu, in brž veli prinesti polič vina pa kruha in sira rekoč: "Na, Krpan, pij pa jej! Potlej pojdeva orožje zbirat."

Krpanu se je to zelo malo zdelo; polič vina tacemu junaku; pa je vendar molčal, kar je preveliko čudo. Kaj pa je hotel? Saj menda je uže slišal, da gospoda so vsi malojedni zato, ker jedo, kadar hoče in kolikor hoče kateri, zgolj dobrih

jedi. Ali kmečki človek, kakor je bil Krpan, ima drugo za bre gom. On tedaj povžije, ko bi kvišku pogledal, ter naglo vstane. Cesar je vse videl, in ker je bil premeten mož, tudi precej spoznal, da tacemu truplu se morajo večji deloži neriti; zato so mu pa dajali od tega časa dan na dan, dokler je bil na Dunaji: dve krači, dve četrti janca, tri kopuče, in ker srediце ni jedel, skorje štirih belih pogač, z maslom in jajci omešenih; vino je imel pa na pravici, kolikor ga je mogel.

Ko prideta v orožnico, to je v tisto shrambo, kjer imajo orožje, namreč: sablje meče, jeklene oklope za na prsi, čelade, in kakor se imenuje to in ono? Krpan izbira in izbira, pa kar primo, vse v rokah zdrobi, ker je bil silen človek. Cesarja skoraj obide zona, ko to vidi; vendar se stori srčnega in vpraša: "To, boš kaj kmalu izbral?"

"V čem si bom pa izbral?" odgovori Krpan. "To je sama igrača; to ni za velikana, ki se mu pravi Brdavs pa tudi za mene ne, ki mi pravite Krpan. Kje imate kaj boljšega?"

Cesar se čuda in pravi: "Če to ne bo zate, sam ne vem kako bi? Večega in boljšega nimamo."

Marjan:

molilo

Sam sem tu....Ure in dnevi teko
v neskončne in večne daljave.
Kje nariše moje srce je gorko,
kje njene oči so sanjave?

Nikjer jih ne vidim, le čakam težko,
kdaj me ovila bo v spanju.
Naj čujem spet hojo, tiho, drobno,
pomenim v prijetnem čebljanju.

Naj sanje te nikdar ne minejo,
naj se v resničnost spremenijo.
Nikdar naj dobre roke ne zginijo,
ki so priklepale me na srce.

Vetrič izroči pozdrav,
prav na srce ji povej,
kar ji pošiljam preko dobrav:
"Jaz ljubim te, nati brez neji!"

///

Marjan:

molilo

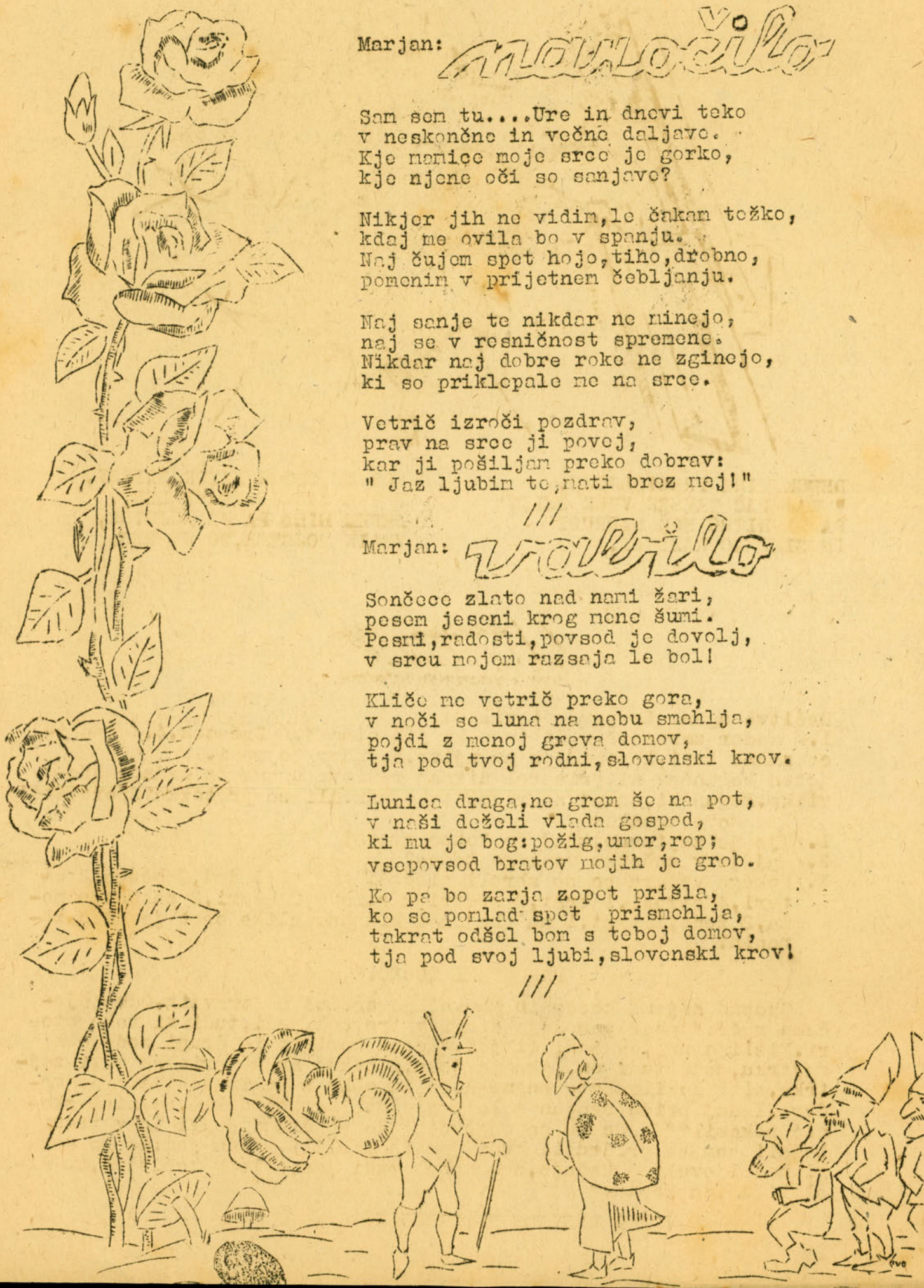
Sončece zlato nad nami žari,
pesem jeseni krog mene šumi.
Pesni, radosti, povsod je dovolj,
v srcu nojem razsaja le boli!

Kličo me vetrič preko gora,
v noči se luna na nebu smehlja,
pojdi z menoj greva domov,
tja pod tvoj rodni, slovenski krov.

Lunica draga, ne grem še na pot,
v naši deželi vlada gospod,
ki mu je bog: požig, umor, rop;
vsopovsod bratov nojih je grob.

Ko pa bo zarja zopet prišla,
ko se ponlad: spet prismohlja,
takrat odšel bom s teboj domov,
tja pod svoj ljubi, slovenski krov!

///

DEDEK MIHA PREMIŠLJUJE:
"KAJ PAČ TAKŠEN VNUK ŽELI?"
PA SI HITRO NOŽ NABRUSI
IN SI DELO RAZDELI.

NOŽ JE OSTER KAKOR BRITEV,
V PALICAH JE PRAVI LES,
~~DEDEK MIHA~~ PA JE MOJSTER,
VELIK MOJSTER, TO JE RES.

Uganke

Rešitve ugank iz prve številke:

1./ Kadar zmrzne. 2./ Tistega, ki jih nima. 3./ Začetek. 4./ Žanji-
ce začno žeti, ko pridejo na njivo. 5./ Kdor že sedi.
Noben begunček ni prinesel nikake rešitve ugank iz zadnje šte-
vilke. Begunčki, zakaj ne rešujete ugank? Ali so pretežke? Sporočite!

Nove uganke:

- 1./ Kje je zapisano, kdaj bo konec sveta?
- 2./ Kaj je v začetku vsakega tedna?
- 3./ Nekega večera so se zbrali sledeči gostje: 1 ded, 2 očeta, 2 ma-
teri, 4 otroci, 1 brat, 2 sestre, 2 sinova, 2 hčeri, 2 zakonska mo-
ža, 2 ženi, 1 tast, 1 mačeha in 1 sinha. Koliko oseb je bilo zb-
ranih?

PREMETENI KOSEC.

Skopuh najame kosca in ga pošlje zgođaj na travnik. Odhajajo-
čemu reče: "Kadar posedejo drugi v travo k jedi, tudi ti tako sto-
ri. Mislijo naj, da tudi ti ješ." Kosce kosi in ko drugi sedejo k
zajtrku, sede tudi on. Čaka in čaka, a nikdo mu ne prinese niti zaj-
trka, niti kosila. Zato sname koso in maha s samim košiščem do ve-
čera. Tedaj pride skopuh delo pogledat. "Kaj si delal, da nisi sko-
nič pokosil?" Kosce mu pa odgovori: "Ko so drugi jedli in v travi
ležali sem se pridružil tudi jaz in mislili so da jem; ko so dru-
gi nadaljevali s košnjo, sem mahal tudi jaz, a le s košiščem, in mi-
slili so, da kosim."

VSAKA PREVARA SE MAŠČUJE !